

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ กรมควบคุมมลพิษ

อนุกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

๑. นายจตุพร บุรุษพัฒน์
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	ประธานอนุกรรมการร่วม
๒. นายอนุพันธ์ อัฐรัตน์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๓. นายอรุณวัฒน์ วัฒนวรรณ
วิศวกรเหมืองแร่ชำนาญการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการ
๔. นางสาวศิริพร บำรุงศิลป์
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี) กรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๕. นางสาวพิกุลทอง ประเสริฐศักดิ์
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๖. นายมงคล หลักเมือง
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาและอุทกวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ	อนุกรรมการ
๗. นายฤทธิไกร ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม
นักธรณีวิทยาชำนาญการพิเศษ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	อนุกรรมการ
๘. นายมงคล นิลประภาพร
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
๙. นายพงศ์สรรค์ ดิษฐานพงศ์
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติลำคลองงู กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวกานดา พัดพาดิ
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑๑. นายแพทย์ปิยะ แซ่จั้ง
นายแพทย์ชำนาญการ กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวมโนรส หัวหาญ
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
๑๓. ผศ.จันทรา ทองคำเภา
ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติ ด้านการจัดการสารและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวสรณรัชฎ์ กาญจนนะวณิชย์
เลขาธิการมูลนิธิโลกสีเขียว	อนุกรรมการ
๑๕. นายอัครพล ตีปไฮสง
มูลนิธิบูรณะนิเวศ	อนุกรรมการ

๑๖. นางสาวทิพย์อาภา ยลธรรมธรรม อนุรักษ์การ
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ และเลขานุการ
๑๗. นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง อนุรักษ์การ
ผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ และผู้ช่วยเลขานุการ

อนุกรรมการลาประชุม (เนื่องจากติดภารกิจอื่น)

๑. อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ประธานอนุกรรมการร่วม
๒. ผู้แทนสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ อนุรักษ์การ
๓. ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลชะแล อนุรักษ์การ
๔. นางสาวอาภา หวังเกียรติ อนุรักษ์การ
วิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
๕. นายสุธา ขาวเอียร อนุรักษ์การ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๖. นายมนตรี ชูวงศ์ อนุรักษ์การ
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๗. นางภินันท์ โชติรสเศรณี อนุรักษ์การ
ประธานกลุ่มอนุรักษ์กาญจน์
๘. นายวีรวัฒน์ อธิประสาธน์ อนุรักษ์การ
ประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและสิ่งแวดล้อม
๙. นายนิติพล ตันติวณิช อนุรักษ์การ
ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้
๑๐. ผู้แทนชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ล่าง อนุรักษ์การ
๑๑. เจ้าหน้าที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ อนุรักษ์การ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายมนต์เทพ อัลด์สินทอง กรมควบคุมมลพิษ
๒. นางสาวชนชนก อรุณเลิศ กรมควบคุมมลพิษ
๓. นายภิญโญภูมิจัย ศรีชะเอม กรมควบคุมมลพิษ
๔. นางสาวดลยา ฤทธิสกุลชัย กรมควบคุมมลพิษ
๕. นายพลไกร การดี กรมควบคุมมลพิษ
๖. นายเกรียงไกร สีปานมัน กรมควบคุมมลพิษ
๗. นายอรุณกิจ สิทธิไชย กรมควบคุมมลพิษ
๘. นายกุลภัทร ศรีสุข กรมควบคุมมลพิษ
๙. นายอติเทพ นิสัยตรงศรีสุข กรมควบคุมมลพิษ
๑๐. นางสาวชนิษฐา อุปพงษ์ กรมควบคุมมลพิษ
๑๑. นางสาวสุภาวดี เจริญรูป กรมควบคุมมลพิษ
๑๒. นางสินีนานา ปรีชามาตย์ กรมควบคุมมลพิษ

๑๓. นางสาวเพลินพิณ จินตะกัน	กรมควบคุมมลพิษ
๑๔. นางสาววันทนา เก้าเด่น	กรมควบคุมมลพิษ
๑๕. นางสาววิไลศร ศรีทองพนาบุลย์	กรมควบคุมมลพิษ
๑๖. นางวรญา วาณิชชินชัย	กรมควบคุมมลพิษ
๑๗. นางสาววิมลลิน แก้วทอง	กรมควบคุมมลพิษ
๑๘. นางสาวกิตตินันท์ อรทัย	กรมควบคุมมลพิษ
๑๙. นางสาวมานิศา วีริวิกรม	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๒๐. นางสาวกนกรัตน์ เมฆกวาว	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๒๑. นางสาวภัทรินทร์ คณะมี	กรมควบคุมโรค
๒๒. นางสาวสุนันท์ นาคกร	กรมควบคุมโรค
๒๓. นางสาวปิยะพันธุ์ ศิริบุญประภาพ	กรมทรัพยากรน้ำ

เปิดการประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ ประธานอนุกรรมการร่วม แจ้งที่ประชุมว่าการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านคลิตี้ล่างในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดและการเฝ้าระวังสุขภาพ และการจัดทำแผนงบประมาณแบบบูรณาการเพื่อดำเนินการตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

มติที่ประชุม ทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

นายชยวีร์ หวังเจริญรุ่ง อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ แจ้งต่อที่ประชุมว่าได้จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๒ กรมควบคุมมลพิษ และจัดส่งให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาตรวจสอบ ตามหนังสือที่ ทส ๐๓๐๕/๙๕๕๗ - ๙๕๖๙ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๙ ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ได้มีข้อแก้ไข คือ นางสาวปิยะพันธุ์ ศิริบุญประภาพ ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ได้ขอแก้ไขในระเบียบวาระที่ ๓.๑ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด โดยในย่อหน้าที่ ๑ หน้าที่ ๕ บรรทัดที่ ๖ - ๗ จากเดิม “ปุ : มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๒๑.๒๑ มก./กก. น้ำหนักเปียก” แก้ไขเป็น “ปุ : มีปริมาณตะกั่ว ๒๑.๒๑ มก./กก. น้ำหนักเปียก” ย่อหน้าที่ ๒ หน้าที่ ๕ บรรทัดที่ ๙ - ๑๐ จากเดิม “สามารถนำมาอุปโภคได้ตามปกติ ส่วนการบริโภคต้องผ่านการกรองและต้มฆ่าเชื้อโรคก่อน” แก้ไขเป็น “สามารถนำมาอุปโภคและบริโภคได้ตามปกติแต่ต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำ” นางสาวมนโรส หัวหาญ ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ได้ขอแก้ไขในระเบียบวาระที่ ๓.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านคลิตี้ล่าง ในการจัดหาแหล่งน้ำ

สะอาดและการเฝ้าระวังสุขภาพ ย่อหน้าที่ ๒ หน้าที่ ๗ บรรทัดที่ ๒ จากเดิม “ศึกษาความเสี่ยง” แก้ไขเป็น “สื่อสารความเสี่ยง” และนายพงศ์สรรค ดิษฐานพงศ์ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ขอแก้ไขในระเบียบวาระที่ ๔.๑ การจัดทำแผนงบประมาณแบบบูรณาการเพื่อดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ย่อหน้าที่ ๖ หน้าที่ ๙ บรรทัดที่ ๕ จากเดิม “นายพงษ์สรรค” แก้ไขเป็น “นายพงศ์สรรค” ในการนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับตามข้อเสนอแนะของอนุกรรมการฯ แล้วเสร็จ

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ นายสุรพงษ์ กองจันทึก ขอลาออกจากการเป็นอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้

นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง แก้วที่ประชุมว่า นายสุรพงษ์ กองจันทึก ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ แจ้งมายังกรมควบคุมมลพิษ ในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ เพื่อขอลาออกจากการเป็นอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ เนื่องจากได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการนโยบายขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS) ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

มติที่ประชุม ทราบ

๓.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด

นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง ได้รายงานผลการดำเนินงานตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ภายใต้แผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ ซึ่งประกอบด้วยแผนงานหลัก ๖ แผนงาน ได้แก่ ๑. การจ่ายเงินค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดี ๒. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแผนการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ๓. การฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ๔. การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้จากพื้นที่เสี่ยง ๕. การปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย และ ๖. การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) โดยมีความก้าวหน้า ดังนี้

๑) การจ่ายเงินค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดี ได้ดำเนินการแล้วเสร็จและรายงานให้คณะอนุกรรมการฯ ทราบแล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

๒) การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแผนการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กรมควบคุมมลพิษได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ โดยเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมจำนวน ๔ ครั้ง (เดือนธันวาคม ปี ๒๕๕๘ และเดือนมีนาคม มิถุนายน และเดือนกันยายน ปี ๒๕๕๙) จำนวน ๑๑ จุด ครอบคลุมพื้นที่เหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC๑) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC๒ และ KC๒/๑) และใต้โรงแต่งแร่ (จุด KC๓ - KC๘) โดยสามารถสรุปได้ว่าคุณภาพน้ำ : พบปริมาณตะกั่วในน้ำ ๐.๐๑ - ๐.๐๔๘ มิลลิกรัมต่อลิตร (มก./ล.) โดยคุณภาพน้ำทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ตะกอนดินท้องน้ำ : พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๑๒๓ -

๕๘,๔๐๗ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) โดยพบปริมาณตะกั่วปนเปื้อนสูงสุดบริเวณจุด KC๒/๑ - KC๘ (บริเวณใต้โรงแต่งแร่ลงมา) ทั้งนี้ ฝ่ายเลขาฯ ได้วิเคราะห์ข้อมูลตะกอนดินท้องน้ำบริเวณห้วยสาขาที่ไหลลงห้วยคลิตี้ แล้วนำมาคำนวณค่าทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น Upper Confidence Level (UCLs) ที่ร้อยละ ๙๕ แล้วนำมากำหนดเป็นค่าพื้นฐานที่ ๑,๘๐๐ มก./กก. พืชผัก : แบ่งพื้นที่การเก็บตัวอย่างเป็น ๒ บริเวณให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่คือบ้านคลิตี้บนและบ้านคลิตี้ล่าง พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๐๐๐๕ - ๑๕.๐๕๓ มก./กก. โดยมีพืชผักจำนวน ๒๗ ตัวอย่าง จากตัวอย่าง ๑๕๔ ตัวอย่าง มีค่าเกินมาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๙๘ (พ.ศ. ๒๕๒๙) โดยพบสูงสุดคือกะเพราจำนวน ๑๐ ตัวอย่าง ดิน : ได้เก็บตัวอย่างจำนวน ๓๙ จุด โดยแต่ละจุดได้ทำการเก็บตัวอย่างดิน ๙ ตำแหน่ง เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ตามการใช้ประโยชน์ แล้วนำมาคำนวณค่าทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น Upper Confidence Level (UCLs) ที่ร้อยละ ๙๕ แล้วจัดทำเป็นแผนที่แสดงการปนเปื้อนตะกั่วในดิน จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ทั้งบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บนและคลิตี้ล่างพบปริมาณตะกั่วในดินอยู่ในช่วง ๕๙.๑๖ - ๓,๖๑๓ มก./กก. ซึ่งบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน ๘ จุด มีค่าสูงกว่าค่าพื้นฐาน (กำหนดค่าเป้าหมายการฟื้นฟูพื้นที่บริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียง ที่ ๘๒๑ มก./กก.) ส่วนบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างทุกจุด มีปริมาณตะกั่วในดินน้อยกว่าค่าพื้นฐานฯ และสัตว์น้ำ : (ประกอบด้วย ปลา กุ้ง หอย และปู) เก็บตัวอย่าง ๑๐ จุด จำนวน ๑๗๖ ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ปริมาณตะกั่วสรุปได้ว่า ปลา : มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๓๘๓ - ๓.๗๘๕๐ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ ร้อยละ ๓๐ กุ้ง : มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๐๑๐๕ - ๕.๒๐๗ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ ร้อยละ ๒๘ หอย : มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๑.๗๕ - ๒๓๙.๒๗ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ ร้อยละ ๑๐๐ และ ปู : มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง ๐.๑ - ๕๖.๓๓๓ มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ ร้อยละ ๘๒ โดยสรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ได้ว่าคุณภาพน้ำทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน สามารถนำมาอุปโภคและบริโภคได้ตามปกติแต่ต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำ พืชผักส่วนใหญ่สามารถบริโภคได้ตามปกติแต่ควรหลีกเลี่ยงการบริโภคพืชผักบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้ที่พบมีค่าปริมาณตะกั่วเกินมาตรฐานอาหารฯ อยู่บ่อยครั้ง สำหรับตะกอนดินท้องน้ำลำห้วยคลิตี้นั้นพบว่าในบริเวณท้ายโรงแต่งแร่ยังคงมีการปนเปื้อนตะกั่วในปริมาณสูงส่งผลให้พบปริมาณตะกั่วในสัตว์หน้าดิน เช่น กุ้ง ปู และหอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ สามารถบริโภคปลาได้ตามปกติหากบริโภคเฉพาะส่วนเนื้อ ส่วนดินบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บนยังพบว่ามีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานบ่อยครั้ง เนื่องจากพื้นที่ด้านตะวันออกของห้วยคลิตี้เป็นพื้นที่ศักยภาพแร่ตะกั่ว โดยกรมควบคุมมลพิษได้ปิดประกาศผลติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบนป้ายประชาสัมพันธ์ถาวรจำนวน ๔ ป้าย ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง รวมทั้งอธิบายผลการติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ให้ผู้นำท้องถิ่น และชาวบ้านทราบ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ www.pcd.go.th

๓) การฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว : กรมควบคุมมลพิษได้รับงบประมาณผูกพัน ๓ ปี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๕๘๔,๒๔๘,๐๐๐ บาท โดยมีกิจกรรมหลักประกอบด้วย การก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย การฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนบริเวณโรงแต่งแร่ การฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้บริเวณที่มีความเสี่ยงสูง และการก่อสร้างฝายดักตะกอนเพิ่มเติมอีก ๒ แห่ง โดยสำหรับการดำเนินงานที่ผ่านมามีรายละเอียดดังนี้

- กรมควบคุมมลพิษได้ประกวดราคาจ้างเหมาดำเนินโครงการฯ โดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ครั้งที่ ๑ ซึ่งได้เปิดรับเอกสารข้อเสนอทางด้านเทคนิคและราคาระหว่างวันที่ ๗ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดมีผู้ยื่นข้อเสนอทางเทคนิคและใบเสนอราคา จำนวน ๒ ราย โดยตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคา พบว่าบริษัทที่ ๑ ยื่นเอกสารไม่ครบถ้วน ตามประกาศฯ โดยขาดใบอนุญาตให้เป็นผู้ขนส่งของเสียอันตรายจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม และบริษัทที่ ๒ ยื่นเอกสารครบถ้วนแต่เสนอราคาสูงกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จึงได้พิจารณาเสนอยกเลิกการประกวดราคาจ้างดำเนินโครงการฯ

- กรมควบคุมมลพิษ ได้มีประกาศฯ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อประกวดราคาจ้างเหมาดำเนินโครงการฯ โดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ครั้งที่ ๒ โดยมีราคากลางแบบจ้างเหมาเป็นเงิน ๕๘๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าร้อยแปดสิบล้านบาทถ้วน) ซึ่งได้ประกาศเชิญชวนทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษและของกรมบัญชีกลางระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ และได้กำหนดให้ผู้ที่สนใจยื่นข้อเสนอทางเทคนิคและราคาทางระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๑๖ กันยายน ๒๕๕๙ โดยเมื่อครบกำหนดมีผู้ยื่นข้อเสนอทางเทคนิคและราคา จำนวน ๒ ราย โดยมีผู้เสนอราคา ๑ รายที่ยื่นเอกสารแสดงคุณสมบัติไม่ครบถ้วน และรายที่ ๒ ยื่นเอกสารครบถ้วนแต่เสนอราคาสูงกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ แจ้งว่าคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพว.) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า โครงการฯ เป็นงานจ้างเหมาดำเนินการ และแนะนำว่าการคำนวณราคากลางควรแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) ส่วนของเนื้องานก่อสร้าง และ ๒) ส่วนของเนื้องานจ้างเหมา โดยเมื่อได้คำนวณราคาของเนื้องานทั้งสองแล้วให้นำมารวมกันเป็นราคากลางของโครงการฯ กรมควบคุมมลพิษจึงได้หารือกับสำนักงบประมาณเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙ และกรมบัญชีกลางเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงแนวทางการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพว.) ตามหนังสือกรมบัญชีกลางลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งทั้งสองหน่วยงานได้แนะนำให้กรมควบคุมมลพิษปรับปรุงราคากลางของโครงการฯ ตามมติคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ และประกาศเผยแพร่ราคากลางใหม่ โดยนำราคากลางใหม่ดังกล่าวมาใช้ต่อรองราคากับผู้เสนอราคาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่เสนอราคาต่ำที่สุด เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐ โดยหากไม่สามารถต่อรองให้อยู่ในวงเงินของราคากลางได้ ก็ให้ยกเลิกการประกวดราคาและดำเนินการตามกระบวนการจัดจ้างใหม่ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงราคากลางของโครงการฯ ตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ โดยได้ปรับปรุงราคากลางและมอบให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ โครงการฟื้นฟูฟูล่า ห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี ต่อรองกับผู้เสนอราคาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและเสนอราคาต่ำที่สุด และกรมควบคุมมลพิษ ได้ให้ผู้เสนอราคาพิจารณาปรับราคา โดยมีแนวทางการคำนวณราคาตามรายการประมาณราคาตามหนังสือกรมควบคุมมลพิษ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งต่อมาผู้เสนอราคาได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เสนอลดราคา และกรมควบคุมมลพิษ ได้ขอให้ผู้เสนอราคาพิจารณาปรับราคาให้ เป็นไปตามราคากลางตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ และได้ประชุมหารือแนวทางการดำเนินการกับผู้เสนอราคาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งในเวลาต่อมากรมควบคุมมลพิษ ได้หารือกับสำนักงบประมาณเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ โดยได้รับแจ้งว่าสามารถส่งรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือแบบรูปรายการสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งราคากลางและรายละเอียดประกอบให้สำนักงบประมาณ

พิจารณาความเหมาะสมของราคาควบคู่ไปกับการดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างได้ ตามหนังสือ
สำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๒/ว ๑๒ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับ
รายการก่อสร้างผูกพันข้ามปีงบประมาณ ตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดย กรมควบคุมมลพิษ ได้มีหนังสือถึงกรมบัญชีกลาง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙
เรื่อง ขอรื้อหรือแนวทางการดำเนินการตามมติคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพ.) กรณีการจ้างดำเนิน
โครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี ขอรื้อหรือแนวทางการดำเนินการใน
ขั้นตอนถัดไปให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพ.) โดยมีทางเลือก ได้แก่ ๑)
ดำเนินการตามขั้นตอนการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป โดยปรับปรุงราคากลางให้เป็นไปตามความเห็น
ของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุแล้วจัดส่งราคากลางที่ได้ปรับปรุงใหม่ให้สำนักงบประมาณเพื่อพิจารณา
ความเหมาะสมของราคา แล้วนำมาต่อรองกับผู้เสนอราคา และ ๒) ยกเลิกการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้ง
นี้ และประกาศประกวดราคาด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ครั้งใหม่ โดยใช้ราคากลางฉบับปรับปรุงตาม
ความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุเพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาและคาด
ว่าจะมีคำตอบในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๔) การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้จากพื้นที่เสี่ยง: ได้ศึกษา
การปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้และพื้นที่ใกล้เคียงแล้วเสร็จ โดยผนวกแนวทางการจัดการร่วมกับ
โครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี

๕) การปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย
กรมควบคุมมลพิษ: ได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๗ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ตรวจสอบ
การสะสมของตะกอนดินต่อน้ำหน้าฝายตักตะกอน KC๔ และ KC๔/๑ โดยพบว่า ฝายตักตะกอนแห่งที่ ๑
(KC๔) มีตะกอนดินต่อน้ำมีความหนาในช่วง ๐.๒๙ - ๐.๙๕ เมตร คิดเป็นปริมาณตะกอนต่อน้ำ
หน้าฝายทั้งสิ้นประมาณ ๑๕๙ ลูกบาศก์เมตร หรือ ๒๕๘ ตัน และฝายตักตะกอนแห่งที่ ๒ (KC๔/๑) มี
ตะกอนดินต่อน้ำมีความหนาในช่วง ๐.๒๑ - ๐.๘๐ เมตร คิดเป็นปริมาณตะกอนต่อน้ำหน้าฝายทั้งสิ้น
ประมาณ ๑๑๖ ลูกบาศก์เมตร หรือ ๑๘๘ ตัน โดยได้ผนวกแผนดำเนินการขุดลอกตะกอนหน้าไว้กับ
โครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี

๖) การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณ
ริมลำห้วยคลิตี้ไปกำจัดตามหลักวิชาการ นั้น กรมควบคุมมลพิษ ได้ว่าจ้างบริษัทรับกำจัดกากของเสีย
อันตราย เพื่อดำเนินการขุดรื้อและขนย้ายและจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม)
บริเวณริมลำห้วยคลิตี้จำนวน ๔ หลุม ได้แก่ หลุมฝังกลบที่ ๒ ๓ ๔ และ ๕ ซึ่งมีปริมาณตะกอนดินปนเปื้อน
๕๗๐ ลูกบาศก์เมตร ไปกำจัดนอกพื้นที่อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือน
เมษายน ๒๕๕๖ โดยกรมควบคุมมลพิษจะดำเนินการจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม)
บริเวณริมลำห้วยคลิตี้ที่เหลืออีก ๔ หลุม โดยผนวกแนวทางการจัดการไว้กับโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการ
ปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่าควรเชิญผู้แทนชาวบ้านหมู่บ้าน
คลิตี้ ให้เข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการฯ เนื่องจากในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ถ้าหากไม่มีชาวบ้าน
หมู่บ้านคลิตี้ยอมไม่ทำให้เกิดการรับรู้ข้อเท็จจริงในการแก้ไขปัญหาโดยตรง โดยในการประชุมครั้งต่อไป

ได้แนะนำว่า ให้มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ในพื้นที่หมู่บ้านคลิตี้ เพื่อให้ชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ได้เข้าร่วมและได้รับรู้ข้อเท็จจริงในการแก้ไขปัญหาโดยตรง

นายชยวีร์ หวังเจริญรุ่ง ได้ชี้แจงว่า กรมควบคุมมลพิษ ได้มีการแก้ไขปัญหาการรับรู้ข้อเท็จจริงของชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้ โดยได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ในพื้นที่หมู่บ้านคลิตี้เป็นบางครั้ง นอกจากนี้ยังได้จัดประชุมคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นการประชุมในพื้นที่หมู่บ้านคลิตี้ และมีเจ้าหน้าที่คอยเผยแพร่ข้อมูลให้กับชาวบ้านหมู่บ้านคลิตี้แล้ว

มติที่ประชุม ทราบและให้ฝ่ายรับข้อสังเกตของที่ประชุมเพื่อดำเนินกาต่อไป

๓.๓ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านคลิตี้ล่าง ในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดและการเฝ้าระวังสุขภาพ

นายชยวีร์ หวังเจริญรุ่ง ได้รายงานว่ กรมควบคุมมลพิษได้ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมควบคุมโรค กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเสนอข้อมูลประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้ที่ประชุมรับทราบ ดังนี้

กรมควบคุมโรคโดยนายแพทย์ปิยะ แซ่จ้ง ได้รายงานว่ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพในพื้นที่ โดยดำเนินงานจัดทำกรอบแผนงานการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้ ประกอบด้วย ๕ แผนงาน ได้แก่ ๑. การทบทวนวิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพปัญหาเพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน ๒. การพัฒนารูปแบบการจัดบริการด้านเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังสุขภาพ การเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษา ส่งต่อ ฟื้นฟู ๓. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาทางห้องปฏิบัติการ ในพื้นที่เพื่อสามารถจัดการปัญหา ๔. การพัฒนาองค์ความรู้ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สู่เครือข่ายและประชาชน ๕. พัฒนากลไกการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกระทรวงมหาดไทยเรียบร้อยแล้ว

กรมทรัพยากรน้ำ โดยนายมงคล หลีกเมือง ได้รายงานว่ โครงการฟื้นฟูแหล่งน้ำและกระจายน้ำบ้านทุ่งเสือโตน ในปัจจุบันดำเนินงานจัดหาแหล่งน้ำสะอาดในหมู่บ้านคลิตี้บนแล้วเสร็จ ส่วนหมู่บ้านคลิตี้ล่างนั้นกรมทรัพยากรน้ำได้ทำการสำรวจและออกแบบแล้วเสร็จพร้อมที่จะสร้างระบบกระจายน้ำ ซึ่งใช้งบประมาณปี ๒๕๖๐ ของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ ประมาณ ๗ ล้านบาท แต่เนื่องจากยังไม่สามารถขออนุญาตกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อใช้พื้นที่ได้ ดังนั้นถ้าการขออนุญาตสำเร็จก็จะสามารถดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จได้

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยนายฤทธิไกร ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม ได้รายงานว่ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ได้ดำเนินการติดตั้งท่อถังกับถังกรอง และได้ประสานให้ติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แล้วเสร็จ และในการดำเนินงานนั้น ต้องมีการส่งต่อหรือส่งมอบงานให้กับหน่วยงานภายในท้องถิ่น เพื่อเป็นการบูรณาการร่วมกันแบบยั่งยืน

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี โดยนายมงคล นิลประภาพร ได้รายงานไว้ที่ผ่านมามีได้ประสานองค์การบริหารส่วนตำบลชะแลเพื่อแจกจ่ายโอ่งขนาดใหญ่ให้ประชาชน คราวเรือนละ ๑ ใบ และได้ประสานองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ในการปรับปรุงถนนเพื่อให้ชาวบ้านคลิตี้ได้มีการคมนาคมที่สะดวกขึ้น

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) มอบหมายให้หน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะลงไปในพื้นที่ ขอให้ติดตามการดำเนินงานและประสานกับหน่วยงานในท้องถิ่น เรื่องการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และ ส.ป.ก. ด้วย

นายชยวีร์ หวังเจริญรุ่ง ได้ให้ความเห็นว่าในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาด และติดตั้งระบบกระจายน้ำประปาภูเขาและระบบบาดาล น้ำที่ใช้มีลักษณะค่อนข้างขุ่น จำเป็นต้องมีระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ จึงขอหารือแนวทางในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดโดยเสนอให้มีการดำเนินโครงการร่วมกัน ระหว่าง กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) แจ้งว่าให้กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหารือในการติดตั้งระบบประปาภูเขาร่วมกับระบบบาดาลก่อน โดยมอบหมายให้กรมทรัพยากรน้ำดูแลเรื่องแรงดันน้ำและปริมาณน้ำในหน้าแล้งให้เพียงพอสำหรับชาวบ้านคลิตี้ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลดูแลเรื่องศักยภาพของน้ำใต้ดิน และหารือกับกรมควบคุมมลพิษต่อไป

นายมงคล หลีกเมือง ได้ชี้แจงว่าภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำมีหน้าที่จัดหาแหล่งน้ำ ติดตั้งระบบกระจายน้ำ และทำการสำรวจปริมาณน้ำให้เพียงพอ โดยจากการสำรวจปริมาณน้ำมีอัตราไหลประมาณ ๘ - ๙ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ซึ่งเพียงพอสำหรับชาวบ้านคลิตี้รวมถึงในหน้าแล้ง นอกจากนี้ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้สะอาดขึ้นสำหรับชาวบ้านคลิตี้ควรเป็นหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

นายอนุพันธ์ อธิรัตน์ ได้สอบถามว่าปริมาณน้ำที่มีอัตราไหลประมาณ ๘ - ๙ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง จะเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและในการเกษตรกรรมสำหรับชาวบ้านคลิตี้ล่างหรือไม่ เพราะอาจจะมีการขยายตัวทางการเกษตรกรรมของชาวบ้านในอนาคต ซึ่งนายมงคล หลีกเมือง ได้ชี้แจงว่าปริมาณน้ำที่จัดหาให้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งที่จริงแล้วแหล่งน้ำที่จัดหาให้นี้ใช้เพื่อการยังชีพของชาวบ้าน แต่ถ้าหากในอนาคตยังมีการขยายตัวทางการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นที่จำเป็นต้องใช้ปริมาณน้ำมากกว่านี้ ก็จะต้องหารือร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบและรับข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการฯ โดยมอบหมายกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี ให้ติดตามเรื่องการขออนุญาตใช้พื้นที่ในส่วนที่รับผิดชอบ และให้กรมทรัพยากรน้ำหารือกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการทำระบบประปาภูเขาร่วมกับระบบบาดาล (conjunction system)

๓.๔ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง ได้รายงาน ว่า กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยประสานและรวบรวมกิจกรรมภายใต้แผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ตามภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ขณะนี้มีกิจกรรมภายใต้แผนการดำเนินงานฯ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการตามแผนงานที่ ๑ แผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ลำห้วยคลิตี้ บริเวณโรงแต่งแร่และใกล้เคียง ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณผูกพัน ๔ ปี เป็นงบพื้นฐาน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ งบประมาณรวม ๕๙๑,๒๙๘,๙๐๐ บาท และกรมควบคุมโรค ดำเนินงานตามแผนงานที่ ๓ แผนด้านสุขภาพ และแผนงานที่ ๔.๑ โครงการให้ความรู้ด้านสารตะกั่วสู่เยาวชนผ่านบทเรียนท้องถิ่น โดยจัดทำกรอบแผนงานการดำเนินการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้ ซึ่งมีกิจกรรมที่ครอบคลุมและสอดคล้องตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ซึ่งทางกรมควบคุมโรคจะจัดส่งแผนงานดังกล่าวให้ทางผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรีใช้ประกอบการของงบประมาณจากกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ คงเหลือกิจกรรม/โครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนฯ ได้แก่ แผนงานที่ ๔.๒ โครงการควบคุมและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของสารตะกั่ว และแผนงานที่ ๕ แผนติดตามประเมินการดำเนินการ ส่วนการจัดตั้งงบประมาณแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ได้ประสานการจัดตั้งงบประมาณแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้แล้ว พบว่ามีเงื่อนไขของการจัดตั้งงบประมาณแบบบูรณาการ ได้แก่ ๑) การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์สำคัญและแผนแม่บทระดับชาติ ๒) เงื่อนไขเวลาในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ดังนั้น การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ จะต้องดำเนินการจัดทำงบประมาณในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๘ ตามลำดับ ซึ่งไม่ทันตามเงื่อนไขข้างต้น และ ๓) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมทรัพยากรน้ำ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด พบว่าการจัดทำโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำดังกล่าว ซึ่งการดำเนินงานในระยะต่อไป จะติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ตามข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณในส่วนที่ยังไม่ได้รับต่อไป โดยมีช่องทางการสนับสนุนงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณส่วนกลางของจังหวัด หรืองบประมาณตามภารกิจของหน่วยงานต่างๆ และจะรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนฯ ให้กับคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ได้ทราบอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่าควรจัดทำแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ในระยะยาว (๒๐ ปี) เพื่อให้มีกรอบแผนงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมในแผนการดำเนินงาน

แก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ ในส่วนที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ ก่อนที่จะประสานกับสำนักงานงบประมาณเพื่อขอจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการในระยะต่อไป

นางสุกานดา ทัดพาศี เสนอว่าควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประมง และกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น เข้ามาช่วยหาวิธีที่ทำให้ชาวบ้านคลิตี้ได้รับการบริโภคอาหารที่สะอาดและปลอดภัย ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) เห็นด้วยและชี้แจงเพิ่มว่าในการตรวจหาปริมาณสารตะกั่วในสัตว์น้ำ หรือพืชผัก จำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตรวจ เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากที่สุด

นายพงศ์สรรค์ ดิษฐานุกงศ์ เสนอว่าควรให้ความรู้กับชาวบ้านคลิตี้ในการเพาะปลูก และการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการลดการใช้ยา การใช้ยาฆ่าแมลง และการบุกรุกพื้นที่ป่าในอนาคต

นางสุกานดา ทัดพาศี เสนอว่าในการรวบรวมฐานข้อมูลทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในหมู่บ้านคลิตี้ที่ได้รับผลกระทบต่อการเกษตรกรรมนั้น จะเป็นวิธิดูแลสุขภาพของชาวบ้านคลิตี้ได้อย่างทั่วถึง และง่ายต่อการติดตามตรวจสอบผลกระทบของชาวบ้านเมื่อมีการขยายตัวทางเกษตรกรรม

มติที่ประชุม รับทราบและรับข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการฯ โดยมอบหมายกรมควบคุมมลพิษจัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ในระยะยาว (๒๐ ปี) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมสำคัญในแต่ละระยะ (ทุก ๕ ปี) รวมทั้งการจัดตั้งงบประมาณการดำเนินงานให้มีเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน และประสานสำนักงานงบประมาณเกี่ยวกับการขอจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ กรอบแผนงานการดำเนินการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้

นายชยวีร์ หวังเจริญรุ่ง รายงานว่า ตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ กรมควบคุมมลพิษ เห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนสารตะกั่วในห้วยคลิตี้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ ซึ่งจัดทำขึ้นตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ โดยมีแผนปฏิบัติการฯ ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑) แผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ลำห้วยคลิตี้ บริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียง ๒) แผนติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๓) แผนด้านสุขภาพ ๔) แผนด้านสังคมเศรษฐกิจ และ ๕) แผนติดตามประเมินการดำเนินการ โดยในการดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมโรค ได้จัดประชุมเพื่อหารือแนวทางการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้จัดทำกรอบแผนงานการดำเนินการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้ร่วมกัน ซึ่งมีทั้งหมด ๕ แผนงาน

ประกอบด้วย ๑) การทบทวนวิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพปัญหาเพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน ๒) การพัฒนารูปแบบการจัดบริการด้านเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังสุขภาพ การเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาส่งต่อ พื้นที่ ๓) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาทางห้องปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อสามารถจัดการปัญหา ๔) การพัฒนาองค์ความรู้ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์สู่เครือข่ายและประชาชน และ ๕) พัฒนากลไกการบูรณาการการทำงานร่วมกัน พร้อมกับได้เสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพประชาชนกรณีการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อใช้เป็นกลไกกำกับการดำเนินงานตามแผนงานข้างต้น กรมควบคุมมลพิษได้พิจารณากรอบแผนงานฯ ที่เสนอโดยกระทรวงสาธารณสุขแล้ว พบว่ามีกิจกรรมที่ครอบคลุมและสอดคล้องตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหามลพิษปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามแผนปฏิบัติการที่ ๓ แผนด้านสุขภาพ และ ๔.๑ โครงการให้ความรู้ด้านสารตะกั่วสู่เยาวชนผ่านบทเรียนท้องถิ่น ซึ่งกรอบแผนงานดังกล่าวทางกระทรวงสาธารณสุขสามารถดำเนินงานได้ทันทีโดยไม่ต้องให้กรมควบคุมมลพิษเสนอของบประมาณแบบบูรณาการ

นายแพทย์ปิยะ แซ่จ้ง รายงานว่า แนวทางการดำเนินการเฝ้าระวังแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ในระยะยาว โดยมีกิจกรรมการเฝ้าระวังฯ ทั้งหมด ๘ กิจกรรม ประกอบด้วย ๑) การตรวจวัดปริมาณสารตะกั่วในเลือดของประชาชนกลุ่มเสี่ยง ๒) การตรวจวัดการปนเปื้อนในน้ำประปาภูเขา ๓) การตรวจการสัมผัสสารตะกั่วฝุ่นละออง ๔) การสอบสวนโรค ๕) การสื่อสารความเสี่ยงและเยี่ยมบ้าน ๖) การอบรมแกนนำ/อสม. เพื่อดำเนินการเฝ้าระวัง ๗) การประเมินระดับสติปัญญาเด็กอายุ ๕ - ๑๔ ปี และ ๘) การศึกษาเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่าผลจากการตรวจเลือดผนวกกับพฤติกรรมบริโภค หรือแหล่งที่อยู่อาศัยของชาวบ้านคลิตี้ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ที่มีศักยภาพแร่สูง น่าจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าชาวบ้านนั้นได้รับสัมผัสสารตะกั่วมาจากแหล่งใด เช่น สัตว์น้ำ หรือพืชผัก เป็นต้น และผลการตรวจเลือดย้อนหลัง ๕ ปี นั้น มีร้อยละความเสี่ยงของประชาชนที่มีตะกั่วในเลือดเกินมาตรฐาน และไม่เกินมาตรฐานเท่าไร โดยเป็นผลการตรวจเลือดของประชาชนกลุ่มเดิมอย่างเดียวหรือกลุ่มใหม่ที่รวมเข้าด้วยกัน จึงขอมอบหมายให้กรมอนามัยทำการตรวจเลือดให้ครอบคลุมประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด

นายแพทย์ปิยะ แซ่จ้ง ได้ชี้แจงว่าผลการตรวจเลือดย้อนหลัง ๕ ปี ในระยะ ๓ ปีแรกมีค่าระดับตะกั่วในเลือดอยู่ในระหว่างร้อยละ ๘๒ - ๘๕ จากนั้นในระยะ ๒ ปีหลัง มีค่าเกินมาตรฐานแต่ลดลงเหลืออยู่ในระหว่างร้อยละ ๕๘ - ๗๕ และในการตรวจเลือดทางกรมอนามัยได้ทำการหากลุ่มเสี่ยงเพิ่มเติม ผลการตรวจเลือดจึงเป็นการรวมกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งผลการตรวจเลือดในระยะ ๒ ปีหลัง ยังมีค่าเกินมาตรฐานอยู่ ทั้งนี้หากกรมอนามัยได้ข้อมูลการตรวจสัตว์น้ำ พืชผัก และคุณภาพน้ำจากกรมควบคุมมลพิษ ก็จะสามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับข้อมูลทางด้านสุขภาพได้

นางสุกานดา ทัดพาดิ ให้ข้อสังเกตว่าชาวบ้านคลิตี้ที่อยู่ในบริเวณที่มีศักยภาพแร่สูงจึงเป็นเหตุทำให้ชาวบ้านมีแหล่งอาหารที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) ให้ข้อสังเกต

เพิ่มเติมว่าชาวบ้านคลิตี้อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีศักยภาพแร่สูง ฉะนั้นพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของชาวบ้านมีความเสี่ยงที่จะสัมผัสกับสารตะกั่วได้ตลอดเวลา ซึ่งการแก้ไขปัญหาไม่ทำให้ชาวบ้านได้รับสารตะกั่วนั้นทำได้ยาก จึงต้องหาวิธีเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรมในการบริโภคของชาวบ้านให้ได้เสียก่อน

นางสาวสรณรัชฎ์ กาญจนะวณิช ให้ข้อสังเกตว่า ณ เวลานี้ชาวบ้านคลิตี้ อาจต้องการให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ให้กลับคืนสู่ระดับพื้นฐานก่อน ซึ่งในระหว่างการทำเนิงานนี้ให้หาวิธีที่ทำให้ชาวบ้านบริโภคอาหารอย่างปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีทางการเกษตรต่างๆ แต่ถ้หากการแก้ไขปัญหาโดยการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้แล้วผลที่ได้ยังไม่ดีขึ้น จึงค่อยหาวิธีการอื่นในการจัดการใหม่

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) ได้ชี้แจงว่า กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตามกรอบแผนงานฯ ที่วางไว้อย่างแน่นอน และเสนอว่าต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาของชาวบ้านและดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง

นายชยาวีร์ หวังเจริญรุ่ง ได้ชี้แจงว่าก่อนการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี ได้จัดตั้งคณะกรรมการวิชาการขึ้นมาประกอบด้วยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ และกรมทรัพยากรธรณี ได้สรุปว่าตำแหน่งที่มีศักยภาพแร่สูงจะอยู่บริเวณฝั่งขวาของลำห้วยคลิตี้ ซึ่งชาวบ้านคลิตี้ได้อาศัยอยู่บริเวณฝั่งซ้ายของลำห้วย

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ (ประธานฯ) ได้ชี้แจงว่าให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามกรอบแผนงานที่วางไว้เพื่อที่จะเป็นการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้อย่างยั่งยืน และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมแผนการดำเนินงานและงบประมาณที่ปรับใหม่ของแต่ละหน่วยงาน ก่อนที่จะส่งให้กับสำนักงบประมาณต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบตามกรอบแผนงานการดำเนินการดูแลสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วหมู่บ้านคลิตี้

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น

นายภิญโญพันธุ์ ศรีชะเอม
นายมนต์เทพ อัดดีสินทอง
บันทึกรายงานการประชุม

นายชยาวีร์ หวังเจริญรุ่ง
ตรวจรายงานการประชุม